

UIA WORK PROGRAMME „SPIRITUAL PLACES“

ZAKŁAD ARCHITEKTURY KULTUR LOKALNYCH
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKI BIAŁOSTOCKIEJ

III Międzynarodowa Konferencja Naukowa

ARCHITEKTURA KULTUR LOKALNYCH POGRANICZA

Sacrum – profanum – sacrum
Konwersje i rekonwersje architektury i sztuki sakralnej
XX – XXI w.

organizator:

International Union of Architects UIA
Work Programme “Spiritual Places”

Zakład Architektury Kultur Lokalnych
Wydział Architektury Politechniki Białostockiej

patronat honorowy:

President of International Union of Architects
Zarząd Główny Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP
Komitet Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk

współpraca organizacyjna:

Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata
Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP o. Białystok

Warszawa – Białystok – Supraśl

21-23.IV. 2017r.

III Międzynarodowa Konferencja Naukowa

ARCHITEKTURA KULTUR LOKALNYCH POGRANICZA

Sacrum – profanum – sacrum
Konwersje i rekonwersje architektury i sztuki sakralnej
XX – XXI w.

Warszawa – Białystok – Supraśl
21-23 . IV . 2017 r.

KARTA REJESTRACYJNA

imię .....

nazwisko .....

instytucja .....

adres kontaktowy .....

.....

telefon/faks .....

e-mail .....

.....

tytuł referatu .....

.....

.....

rezerwacja noclegów:

☐ Supraśl 21/22.IV.2017

☐ Supraśl 22/23.X.2017

data i podpis

informacje dodatkowe:

Kartę rejestracyjną, tekst streszczenia referatu (2500-3000 znaków) w wersji elektronicznej oraz potwierdzenie dokonania opłaty konferencyjnej prosimy przesłać na adres biura konferencji.

adres do korespondencji:

Sacrum – profanum - sacrum ' 2017

Zakład Architektury Kultur Lokalnych
Wydział Architektury Politechniki Białostockiej
ul. O.Sosnowskiego 11, 15-875 Białystok, Polska

telefon:

+48-505520488
+48-607923892
+48-502430205

fax:

+48-22-8278713

adres e- mail:

j.uscinowicz@pb.edu.pl

nr konta:

PKO BP SA
81 1020 1055 0000 9502 0325 0867
Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP

Hasło - opłata udziału w konferencji:
Sacrum – profanum - sacrum ' 2017

Informacje dotyczące zasad przygotowania tekstu do opublikowania oraz szczegółowy program konferencji, zostaną przesłane w komunikacie nr II, po deklaracji uczestnictwa i otrzymaniu przez organizatorów karty rejestracyjnej, drogą konwencjonalną lub elektroniczną (skanu).

przesłanie:

Problem zmiany formy użytkowania obiektów kultu religijnego występował w historii od zawsze. Jest szczególnie też aktualny dziś, choć już w skali bardziej zmasowanej, narastającej w swojej intensywności.

Dawniej był konsekwencją prowadzonej walki ideologicznej, politycznej, militarnej, narodowej, społecznej i etnicznej. Poświadczał o ekskluzywności różnych religii. Był rezultatem działalności religijnej, a często także walki z religią, różnych akcji misyjnych, prozelityzmu a nawet religijnych wojen. Nie były to przypadki sporadyczne. Poprzedzały ją akty trwałej i ciągłej nietolerancji, ignorancji, a nieraz agresji. Dziś coraz częściej jest to wynik postępującej na świecie sekularyzacji życia i deprecjacji religii jako źródła tworzenia wartości życia człowieka i świadectwa dziedzictwa jego kultury. Kultura odchodzi od kultu, od którego pochodzi. Staje się wyalienowana.

Dziś obiekty kultu jednej religii nie zamieniane są już tylko na obiekty innych religii. Dziś przestają być one w ogóle obiektami religijnego kultu. Bez względu na przyczyny występowania takich przypadków i ich wydźwięk etyczny, staje się to zjawiskiem globalnym, rozprzestrzeniającym się.

Powszechnie się stają adaptacje porzuconych lub niewydolnych ekonomicznie świątyń na: hotele, lokalne gastronomiczne, mieszkania, sklepy, a nawet warsztaty i garaże samochodowe, lokale rozrywkowe z wątpliwej reputacji usługami (domy publiczne) a nawet publiczne toalety. Czynione są dziś z nich wyrafinowane fantomy, pozbawione religijnego ducha larwy-maski. Do dziś dnia stoją niekiedy opuszczone, zrujnowane, sprofanowane. Proszą o litość.

Całkowita zamiana funkcji sakralnej obiektu na świecką, a czasem wręcz profaniczną, to zjawisko dziś bardzo groźne, dotyczące istoty kultury, godzące w jej podstawowe wartości, które od zawsze ona reprezentuje i których jest nośnikiem: prawdę, dobro i piękno.

Może więc konwersje świątyń, choć w bezpośrednim odbiorze moralnie „wątpliwe” są w szerszej perspektywie potrzebne? Jeśli ratuje to je przed upadkiem, niecestem, przed profanacją? Zwłaszcza, że mogą być one również pretekstem do wzajemnego poznania i zbliżenia Kościołów i ich religii, do ich spotkania i dialogu. Oby ten dialog nie trwał wiecznie i oby to spotkanie było tym postulowanym przez wszystkich „spotkaniem w prawdzie i miłości”.

problemy badawcze:

- analiza przypadków burzenia lub niszczenia obiektów kultu religijnego, ich profanacji i desakralizacji;
- agresywnej lub pasywnej, przy zmianie ich statusu sakralnego na świecki;
- analiza przypadków występowania konwersji i rekonwersji w architekturze i sztuce sakralnej;
- wypracowanie założeń ideowych i metodycznych, w zakresie przekształcenia architektury sakralnej na funkcje nieinwazyjne, z poszanowaniem ich kultowego statusu;

cel:

Głównym celem konferencji jest ukazanie i próba oceny zjawiska problemu konwersji i rekonwersji architektury i sztuki sakralnej XX-XXI w.

Konferencja ma zarówno cel diagnostyczny, ujawniający istotę, metodykę i zakres ich występowania w historii i współcześnie, jak przede wszystkim cel prognostyczny, ujawniający ich znaczenie dla kondycji sacrum różnych religii.

Jerzy Uścińowicz

komitet naukowy konferencji:

Prof. dr hab. arch. Konrad Kucza-Kuczyński - przewodniczący
Politechnika Warszawska, wiceprzewodniczący KAIU PAN
Prof. dr hab. arch. Sławomir Gzell
Politechnika Warszawska, przewodniczący KAIU PAN
Prof. dr hab. arch. Witold Cęckiewicz
Politechnika Krakowska, honorowy przewodniczący KAIU PAN, członek rzeczywisty PAN; członek Polskiej Akademii Umiejętności
Prof. dr hab. arch. Wojciech Kosiński
Politechnika Krakowska, członek KAIU PAN
Prof. dr arch. Юрій І. Криворучко
Національний університет „Львівська політехніка”
Prof. dr hab. arch. Ewa Kuryłowicz, członek KAIU PAN
Politechnika Warszawska
Prof. dr hab. Jerzy Malinowski
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, prezes PISnSS
Prof. dr hab. arch. Jan Tajchman
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Prof. BNTU dr hab. arch. Валерий Ф. Морозов
Politechnika Białostocka, Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт
Prof. PB dr hab. arch. Jerzy Uścińowicz
Politechnika Białostocka, dyrektor UIA WP SP, członek KAIU PAN

rada programowa UIA WP „Spiritual Places”

Prof. PB dr hab. arch. Jerzy Uścińowicz – ZG SARP, dyrektor UIA WP SP
Prof. dr hab. arch. Konrad Kucza-Kuczyński – członek UIA WP SP
Arch. Mariusz Ścisło – prezes ZG SARP
Dr arch. Jerzy Grochulski – członek Rady UIA
Prof. dr arch. Юрій І. Криворучко – v-ce dyrektor UIA WP SP, członek ZAU
Arch. Zygmunt Knyszewski – v-ce dyrektor UIA WP SP, członek CIAF

komitet organizacyjny

Prof. PB dr hab. arch. Jerzy Uścińowicz - przewodniczący
Dr arch. Janusz Grycel – sekretarz
Dr arch. Agnieszka Januszkiewicz – sekretarz
Dr arch. Danuta Korolczuk
Dr arch. Aleksy Łapko
Dr arch. Piotr Trojnieł
Mgr arch. Magdalena Dorosz

biuro konferencji

Zakład Architektury Kultur Lokalnych
Wydział Architektury Politechniki Białostockiej
ul. O.Sosnowskiego 11, 15-875 Białystok, Polska

warunki uczestnictwa:

Warunkiem kwalifikacji do udziału w konferencji i publikacji referatu będzie uzyskanie pozytywnej opinii członków komitetu naukowego i recenzentów wydawniczych. Wszystkie zakwalifikowane referaty i komunikaty będą opublikowane w formie zbioru monograficznego, Językiem komunikacji na wszystkich sesjach konferencji jest język polski oraz kongresowe języki: angielski, francuski, rosyjski i niemiecki.

forma realizacji:

- sesje plenarne w Pałacu SARP, Politechnice Białostockiej i Akademii Supraskiej;
  - sesja dyskusyjna tzw. „okrągły stół” w Akademii Supraskiej;
  - sesja podsumowująca konferencję w audytorium Akademii Supraskiej;
  - sesja studialna: „*Sacrum pogranicza*” połączona z wizytacją obiektów kultu;
- W programie kulturalnym planowany jest m.in. koncert w Klasztorze Zwiastowania Matki Bożej w Supraślu oraz spektakl teatru „Wierszalin” w Supraślu.

terminy:

- Konferencja odbędzie się w dniach **21-23 kwietnia 2017r.**
- Termin nadsyłania karty rejestracyjnej upływa **26 marca 2017r**
- Potwierdzenie dokonania opłaty konferencyjnej należy przesłać do dnia **3 kwietnia 2017r.**
- Termin nadsyłania streszczenia referatu (drogą mailową) do dnia **3 kwietnia 2017r.**
- Termin przekazania do publikacji pełnych tekstów referatów wraz z materiałem ilustracyjnym upływa dnia **1 lipca 2017r.**

koszty:

- Koszt uczestnictwa w konferencji wynosi **500 zł** od osoby (120 €) i zapewnia:
- udział we wszystkich sesjach konferencji;
  - posiłki (2 obiady, 2 kolacje);
  - koszt podróży na trasie Białystok-Supraśl-Białystok i udział w programie kulturalnym;
  - publikację referatu.
- Koszt zakwaterowania w Supraślu przewidywany jest łącznie na około 150zł i pokrywają go indywidualnie uczestnicy konferencji. Organizator zapewnia rezerwację miejsc noclegowych, zgłoszonych w karcie rejestracyjnej.